

Temat: Trudna sztuka prowadzenia wywiadu

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zdobycie wiedzy na temat wywiadu, nabycie umiejętności analizy tekstu wywiadu prasowego oraz tworzenia tekstu wywiadu

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- wie, czym jest wywiad prasowy,
- przedstawia, na czym polega specyfika wywiadów dziennikarskich,
- gromadzi argumenty na określony temat,
- wymienia zasady organizacji tekstu wywiadu,
- analizuje różne teksty i wskazuje cechy wywiadu prasowego,
- tworzy tekst wywiadu,
- sprawnie posługuje się poprawną odmianą polszczyzny pisanej i mówionej.

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – burza mózgów, dyskusja,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- ćwiczenia z tekstami prasowymi,
- praca z komputerem z dostępem do Internetu,
- indywidualna praca analityczna i redakcyjna.

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Trudna sztuka prowadzenia wywiadu*,
- materiały dla nauczyciela: *Trudna sztuka prowadzenia wywiadu*,
- „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.”, red. L.Adrabińska-Pacula, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN,
- fragmenty różnych tekstów prasowych,
- komputer z dostępem do Internetu,
- komputer, tablica, arkusze papieru, flamastry.

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna / prezentacja (6 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie zaprezentowali wyniki swej pracy domowej. Uczniowie mieli biorąc pod uwagę podział wywiadów na wywiady informacyjne i wywiady portrety (cechy poszczególnych rodzajów wywiadów znajdują się w Materiałach dla nauczyciela) znaleźć w prasie przykłady wywiadów należących do powyższych gatunków i przygotować się do ich zaprezentowania (autor, tytuł, tematyka wywiadu itp.)
- Chętni uczniowie prezentują wyniki swej pracy na forum (wszyscy uczniowie obserwują w tym czasie omawiane okładki na stronie www.grandfront.pl).

Temat: Trudna sztuka prowadzenia wywiadu

2. Faza realizacyjna

a) Przygotowanie do wywiadu/ praca indywidualna i grupowa (13 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie wysłuchali motto dla dziennikarzy prowadzących wywiady (motto znajduje się w *Materiałach dla nauczyciela*)
- Nauczyciel prosi, by uczniowie zastanowili się, jak dziennikarz powinien przygotować się do wywiadu i swoje propozycje zapisali w formie mapy myśli (*zad.1. z Karty pracy*). Przykładowe etapy przygotowania się dziennikarza do wywiadu zapisano w *Materiałach dla nauczyciela*.
- Po ustalonym czasie wybrany uczeń na forum prezentuje wyniki swej pracy. Nauczyciel może uzupełnić wypowiedzi uczniów.
- Nauczyciel prosi, by uczniowie, pracując w grupach, ustalili, jak powinni się przygotować do wywiadu na określone tematy (zadania dla grup znajdują się w *Materiałach dla nauczyciela*)
- Po ustalonym czasie liderzy grup prezentują wyniki pracy w grupie.

b) Różni rozmówcy, różne pytania/ praca indywidualna (6 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie zastanowili się, jak wywiady zmieniają się w zależności od rozmówcy. Prosi uczniów, by przygotowali zestaw pytań dotyczących zainteresowań/pracy skierowanych do różnych rozmówców (*zad.2. z Karty pracy*)
- Po ustalonym czasie wybrany uczeń prezentuje wyniki swej pracy.

c) Różni dziennikarze, różne wywiady /wykład i praca indywidualna (14 min.)

- Nauczyciel zapoznaje uczniów z podziałem dziennikarzy na trzy typy ze względu na ich stosunek do rozmówcy: wielbicieli, partnerów i przeciwników.
- Nauczyciel prosi, by uczniowie wcielili się w role różnych dziennikarzy prowadzących wywiad (*zad.3. z Karty pracy*)
- Po ustalonym czasie chętni uczniowie prezentują na forum przygotowane przez siebie krótkie wywiady.

3. Faza podsumowująca (6 min.)

- Burza mózgów i wypowiedzi uczniów na temat: „*Jakie zadania należy wykonać, by przeprowadzić dobry wywiad?*”. Propozycje uczniów nauczyciel zapisuje na tablicy.
- Nauczyciel poleca uczniom, by zapisane na tablicy zadania zapisali (*zad. 4. z Karty pracy*). Sprawdza, by wśród zadań zapisanych przez uczniów znalazły się m.in.: przygotowanie do wywiadu (research na temat osoby/problemu i źródła informacji), przygotowanie schematu wywiadu z zapisanymi najważniejszymi pytaniami, nagrywanie wywiadu, spisanie wywiadu, redakcja wywiadu (opracowanie pod względem poprawności językowej, ewentualne jego skrócenie, wyeliminowanie powtórzeń i sformułowań języka potocznego, mówionego) oraz autoryzacja.

Temat: Trudna sztuka prowadzenia wywiadu

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

Pamiętając o wszystkich elementach wywiadu i jego kompozycji, przeprowadź wywiad z jedną z poniższych osób (o sprawach szkoły, ale też o nim prywatnie):

- 1) przewodniczącym samorządu w waszej szkole (o sprawach szkoły, ale też o nim prywatnie).
Pamiętaj o elementach wywiadu i jego kompozycji:*
- 2) dyrektorem waszej szkoły;*
- 3) z pedagogiem w waszej szkole;*
- 4) nauczycielem, który szczególnie wzbudza respekt wśród uczniów;*
- 5) twoim wychowawcą;*
- 6) nauczyciele szczególnie lubianym wśród uczniów,*
- 7) opiekunem szkolnego wolontariatu lub inną osobą 😊*

Temat: Trudna sztuka prowadzenia wywiadu

KARTA PRACY

1. W formie asocjogramu zapisz, jak dziennikarz powinien przygotować się do wywiadu

PRZYGOTOWANIE DO WYWIADU

2. Zadaj po 2-3 pytania dotyczące zainteresowań/pracy, które będą skierowane do poniższych rozmówców.

a) koleżanki z klasy

.....

.....

b) księdza

.....

.....

c) weterana II wojny światowej /powstańca warszawskiego

.....

.....

3. Wciel się w role różnych typów dziennikarzy , biorąc pod uwagę ich stosunek do rozmówcy i napisz krótkie rozmowy (zawierającej 3 wymiany dialogowe) każdego z nich z Henrykiem Sienkiewiczem (lub innym pisarzem lub bohaterem literackim). Pamiętaj o poprawnym zapisaniu dialogu.

a) w roli dziennikarza wielbiciela

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) w roli dziennikarza partnera

.....

.....

.....

.....

.....

Temat: Trudna sztuka prowadzenia wywiadu

c) w roli dziennikarza przeciwnika

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Zapisz, jakie zadania należy wykonać, by przeprowadzić dobry wywiad.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Temat: Trudna sztuka prowadzenia wywiadu

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

1. Podział wywiadów ze względu na treść/cel rozmowy

a) wywiad informacyjny, inaczej – pisany „dla sprawy” czy też informacyjno-publicystyczny; celem jest wieloaspektowe i zwykle subiektywne powiadamianie o faktach; innymi słowy przeprowadzamy go, jeśli interesuje nas jakiś problem, jeśli chcemy się czegoś dowiedzieć, coś zrozumieć;

b) wywiad portret, inaczej - pisany „dla osoby”, zwany też sitting interview; celem jest prezentacja osoby i rekomendowanie określonego jej wizerunku; innymi słowy przeprowadzamy go, jeśli chcemy czytelnikom przybliżyć jakąś postać, rozszyfrować ją, ujawnić jej „tajemnicę”.

2. Jak przygotować się do wywiadu

- Przeczytaj wywiady, jakich Twój rozmówca udzielił wcześniej (spróbuj wykorzystać wszelkie dostępne archiwa: redakcyjne, agencyjne, internetowe);
- Sprawdź artykuły, w których twój rozmówca pojawia się jako ekspert, komentator, innymi słowy - w których się wypowiada (źródła – jak wyżej);
- Sprawdź, czy na jego temat nie ma czego w słownikach, leksykonach, encyklopediach (pewnie to rzadkość, ale zdarzyć się może), a na pewno – czy nie ma czego w Internecie;
- Przeanalizuj problemy, spróbuj zrozumieć (podpierając się lekturą prasy, wydawnictw książkowych, materiałów w Internecie), czego dotyczą, a o to, czego nie zrozumiesz, czego nie wiesz, a nawet co wiesz, lecz sądzisz, że czytelnik tego nie wie – zapytaj rozmówcę
- Zapytaj koleżanki, kolegów, czego chcieliby się dowiedzieć, o co sami by zapytali...

2. Motto dla dziennikarzy prowadzących wywiady

Motto

„Aby innych informować, **trzeba samemu być poinformowanym**; aby przekazać czyjeś poglądy lub opinie – **trzeba zachęcić człowieka do wyrażenia poglądów (publicznie lub z możliwością upublicznienia)**, nadto przekonać, że to, co powie, co wie – może być interesujące dla innych; po to, by pokazać czyjąś osobowość – **trzeba rozmówcy dać się czasem wypowiedzieć** – dopytywanie się, pytanie różnych ludzi to istota działalności dziennikarskiej...” /Zbigniew Bauer/

Temat: Trudna sztuka prowadzenia wywiadu

3. ZADANIA DLA GRUP

GRUPA I

Zastanówcie się, co należy zrobić, by dobrze przygotować się do wywiadu z dyrektorem Miejskiego Wolontariatu o możliwości zaangażowania się osób niepełnoletnich w działania wolontariatu

GRUPA II

Zastanówcie się, co należy zrobić, by dobrze przygotować się do wywiadu z najbardziej poczytanym pisarzem kryminałów

GRUPA III

Zastanówcie się, co należy zrobić, by dobrze przygotować się do wywiadu z fotoreporterem, który zdobył nagrodę za najlepsze zdjęcie

GRUPA IV

Zastanówcie się, co należy zrobić, by dobrze przygotować się do wywiadu ze wzbudzającą „postrach” wśród uczniów nauczycielką matematyki